PRESS CLIPPINGS
FROM THE AFRIKAANS PRESS
23 SEPTEMBER 3993

Dit lyk of KP
uiteindelik 00k
sal onderha d l
, M 2 3. 9’ 1/
KAAPSTAD. - Dit lyk f Konser-
watiewe Party uiteindelik tog by die
onderhandelingstafel sal wees. het
mm’. Carl Niehaus. ANC-woordvoer-
der.’gister gese.
Hy het by navraag gereageer op ’n
uimodiging van mnr. Patrick Lekota.
udvandieANCsenasionale werkko-
mmdatmgsa hulplanvir m Am-
kaner-volkstaat op die onderhande-
W
m. Niehaus het gae’in hul Open-
bareuitsprakeisdieKPenander
ver-regse organisasies skerp in nu
teenkanung van onderhandenng. In
private mmkke blyk dit ester dat
senior KP-lede en veral die KP-jeug
herein is om te onderhandel.
Hy gin die situsie gaan so ontwik-
kel dat dit vir rem nutteloos sal
was om van die onderhandeljngsta-
fel wee te bly.
Dit is verblydend dat sekere ver-
regse organisasies soos die 0rde Boe-
revolk hulle reeds in die openbaar
verbind het tot onderhandeling "Dlt
lyk of die KP oor uiteindelik daar sal
wees. Ek hoop hulle sal daar wees om
hul saak te stel," het mnr. Niehaus
Die ANC was nog altyd bereid om
nd die sogenaamde volkstaters se
Voorstelle te luister. Die volkstaatge-
dagte het net soveel reg om op die on-
derhandelingstafel geplaas te word.

DeurAnIoRououw,
rPolinekeBenggawer
A; nlmi'. JW 0 ISHLM-x
fw- L29-
Wm 00: die gmndweuike
voorstenevirfnmtwa Suid-An'nta.
'wenasdiepmvangrondwet-v
slwyrreggehanteerword.
Maardlekansisultemskraalt
datdie NP en diemkatha-Vry-
mmmmmmmmm- .
mane verkiesing maevolge die:
unwegrondwetteendjeANCenz-Iy
amansievennotesalkanwmom-h
Wmim
nuweSuidAtHka-aantnwys.
Ooralliansievbrmihg
Villlersgwedaaristweesoorteab
memdiavolgendepaap
jaarvanbelgnggaanwea: W
oIndieeersteplekmoetaman
siesaangegaanwox-dmndomdiew
partye moontlik moet deel vorm
vanhamansiewatgemikisopdle
opstelvanngmndwetsodathulle
hullekanversoenmetdiemasvan
diespel.
metdielVPteendleANCwanneer
ditoordiereelsvandiespelgaan
terwyl hulle eintnk bedoel dat hul-
Ie, wanneer daar serene:- moet
wordsaammetdleIVPwilstaan.
"Omdat die twee suategiee ver-
wuwomisdaarvemldneoordie
realsvan die spelengroot struwe-
virdie;
heteref-
datdaar
grout Isonsenniq garner moat
' 151,... was." ' '9
DIE Nastonale Party en die ANC
kan oar am of via- jaar sam '11 9
Hymeendmmoetmmstadi
um'nanianshgevomwordrond-
omdiabree vandie.
grundweLDieputyemoetneez-pen-
waaroor hull. aanmsham en kyk.
waaroor hulls komproxmsse kan
bereik.
Dis ook nie nodlg om nou al for-
melealliansimaantegaanmetdle.,
ongopmderhandeungmamesl-
tuasie moat vloeihaar blygnvant
fupartyekanlndie
wgdielandgaanwgeermem'n
?baondereamansieaktmfhepmpa-
geerntanlsanianmm kan-noggen
rulmetydstillaatiewom.
"WaarnaduNPnoumoetstl-eet,
omdieANCinte-bmdsaammet
We NP, Deineln'atiae Party Ar-
beidersparty
enanderehydieon-
derhandelmgeoor'ngmndwet.
In vier jaar van anderhandeung
'kan dlngebalevemder. Realisme
kanekstremeeise temper."
Asdiepmseavan grondwetslu-yf
1'88 VEPIOOD. kan dit. wanneer (lit
'39? kom by h mdum oor die.
"DieNPpraatvan'namansie

grondwetnke voorstelle, eintlik ir-
relevant wees om amansies aan te
nan.
Die groutste partye behoort teen
daardietydkonsensusteheoordie
inhoud van die gmndwet en hulle
almalvir nja-stem beywer.D1tsa1
eintlik net die rem en moontuk
ver-linksesweeswatnieaandieon-
’9i9mgugweesomnie indiem.
memenoudletydommbahiitv
.Om net die IVP met
"DieNPmoat sy opsia oophour
Hdel’handelinge dam. ’-- 9
wavtvdaarmenmsalstem. h .
anneer eeemteverldeeing ..
grundwet
gevolge die nuwe
m.
word, sal partyewel teen mekam.
standpunt inneem oor --.-.;,..
oordieekonomiese beleid.dianm..q.
vangvanregstellende optidgdie’f;
.matevandesamalisasiewatmew
Vlaatgaanword, ensovmmDamub
amansmvandeumlaggewamha-
langword. mean hy.
OpdlevraagofdieNP, teendje
. Zagtergrond van wat in Namibia a1
tmpvananuzorewaen’nDirk
Mudgenie. . i .
9 Totvymgpersentvandieswm
bevolkingisonderdie oudm’dana
van 201m Miljoene swan ldesermi
wanoorvyfjaargzlanstmtn.13mm;a
uofmjaarouiAsdieNP
verwag
dat hy daar ’n 50 persent impak
gaan mask, is hy baie cum;
sy Zache-
magsbasisbytesleeszmenggsa
tenby senoegnie . hm;
"Die ANC het ’n Xhosa magsba-
sis. was:- hy is die enigste party
wattot dusverdaarinkonslangom
’n veel-emiwe magsbasis opte hon.
DieNPenIVPsemagsbasisseiget-
rues nag te eksklusief." .9. .-
"Dlt sou 00k fataal wees om te
dink dat die NP. n5 sy oopstemng,
die steun van milJoene swarhnense
gaan wegrokkel van ander partye.
Hy sal alleenlik deur alliansievor-
ming met bestaande swart partye
noemenswaardige steun in ’n ver-
kiaing teen die ANC kry. "

N arre, o
Moskou
DeurElanrumus
BOSWELL8: WILKIE-SIRKUS het
nie "toatemming" van die ANC
om die Moskou-sirkus aanstaande
maand hierheen te bring nie. Die
voorgenome besoeke van die
Griekse supexster Nana Mouskou-
ri en Portugal se voorste sanger.
Nuno Da CAmara Pereira. molded
ester met die organisasie se sedan.
Volgens 'n persverklaring, uit-
gereik deur mnr. Wally Serote.
kobrdineerder by die ANC se de-
partsment vir kuns en kultuur.
dra die Moskou-sirkus se bwoek
gins wee nie.
Die beplande baoek - wat op 1
Oktober begin - is 'n verbreking
van die kultuurboikot en sal net
dien "om die vordering wat reeds
gemaak is met die bevordering
van nie-rassige sport en kultuur te
ondermyn".
Mnr. Ben Makoena, administra-
teur by die departement. het ges$
dieANC isnierigiedoordie voor-
waardx wat aan ktmstenaars uit
die buiteland gestel word nie.
Slypskole. llefdadjgheidskonser-
teenandermaniereom'nbydrae
tot die plaaslike kultuurlewe te
maak. word in oorleg met die
kunstenaar se agent bespreek.
Mn Sirkustent kan net so sued
in Soweto as in Cresta opgerlg
word. Al wat ans wil voorkom, is
mense wat die land binnekom,
lifante van,
5W 2-3/ 7/?
mag m_e na-SA.
Ray Chades
geld maak en dan weer vertrek."
En wat van kunstenaars wat nie
van die ANC en sy kulturele orga-
nisasia toatemming kry nie?
"Wm verseker ons sal dit nie
daar laat nie," het nmr. Makoena
gene. .
Mouskouri en Pereira se bam-
ke. is genial deur die Johanna-
burgse impressario Phillip Jolie.
Onderhandelinse oor watter by-
drae die twee ktmstenaars tot die
plaashke' humurIewegaanmaak.
isaandiegang.
Mouskmu-iseagenthetgaesy
salSuid-An'ikaoptweevoorwaar-
desbesoekasdievemekeringge-
gee kan word dat dit nie aanlei-
dingsalgeetotteen
mummmwawp swartlysdf
3mm boikot oortreewo
Mouskouri sal die land middel
Januarie besoek en in Johannes-
burg. Durban en Kaapstad Optree.
Pmimkanop 18.19en200kto-
her in die Standard Bank Arena in
Nieu-Doomfontein, Johannes-
burg, gehoor word.

0 Sapa-AP berig uit Stockholm. Swede, ’11 km van die Amerikaanse soulsanger Ray Charla is afgelas nadat die organiseerdelt ’ontdekhetsynaamverskynopm VNswartlys omdat hy in 1981 In Suid-Afrika opgetree het.

Die sanger sou op 20 Oktober by ’n konsert in die Globe-arena opgetree het.

"Ons het met die Isoleer Suid-An’ika-komitee gakakel wat dit met die ANC se kultuurburo in Suid-Afrika gekontroleer het," het mnr. Thomas Johxmsson. hoof van EMA-Telstar, zest "Die ANC het aangedui Ray Charles verskyn steeds op die swartlys."

Dieswartlys vir kunstenaars is steeds vankrag, hetmnr. Johans--songae."As’nmensjousolank aandieVNsesanksia gehouhet. salditvremndweaomditnouter elfderureteverbreek."

SAUK skee r scs
Deur Stephanie Horn
SEDERT die regse protesoptog eergistermiddag voor die SAUK-gebou in Johannesburg het ondersteuners nog me opgehou om hom te bel me, 54% mm. Johannes van i den Bergh, voorsitter van die SAUK-Lisensiebetalers-
"DiemismoegdaarvooromdeurdieSAUKafge-
skeep te word. Daar is ongebalanseerde kyktyd v1r kon-serwatlewemense. Dlehsensiegelde wat deurdieregses, betaal word, word teen die volk misbruik.
"Die tussenverkiesings het bewys dat- die heme van d1ek1mrsnievirdieRegenngstemnIe.Maarsteeds
kry die regses bittermln blootstemng deur die SAUK." het mnr. Van der Bergh gose.
Luidens ’n verklaring deur die SAUK is an onjuis dat hy spaineke politieke doelstemngs deur middel van sy programme. nuns en advertensies wil bereik.
Die SAUK wil en kan nie standpunt inneem teen die bewering dat die SAUK as mondstuk vir ’n onwettige regering dien nie. Die feit van die saak is ester dat die Nasionale Party die amptelike regering van die land is, en dat die SAUK binne die milieu moet funksioneer aan die hand van bepaalde uitsaainorme en -etiek. lui die verklaring

ANC se .reaksie op kode
word nou bestudeer
WJJ/y
Deur F_m_____nools Loner
DIE ANC se reaksie op die beoogcle gedragskode vir ’n nuwe weermag 1n ’n nuwe Suld-Afrika word nou deur die SAW batudeer met die oog op verdere bospreking daarvan blnne die gesamentlike werkgroep oor vei-ugheidsaangeleenthede. het mnr. Wy-nand Breytenbach, Adjunk- minister van Verdediging, gese.

Mnr. Breytenbach, wat die aange-leentheld gehanteer het, het sister-aand die bestaan van ’n gedragskode waarin ’n totale gedaanteverwlsse-ling van die huldige weermag voorge-stel word, bevestig

Mnr. Roelf Meyer, Minister van
(7/
erdedlging, het beweringe in die be-rigte ontken dat by ’n konsep van die gedragskode aster die rug van genl. Magnus Malan ontvang het toe laas-genoemde nog Minister van Verdedi-sing was.

Min. Meyer het gisteraand aan Beeld gese die aangeleentheid is dear, enbach gehanteer toe genl.:
mnr. Breyt
Malan nog Minister van Verdediging was. Dit is toe volledig deur die Weer-mag behandel en deur mnr. Breyten-bach aan die betrokke taakgroep oor veillgheidsaangeleenthede 1n terme van die vredesmlsiatiewe voorgele.

"Die lnhoud van die verslag was in Hgaardle stadium nie aan my bekend nle. Dlt was 00k nie nodig dat dlt toe an my bekend gemaak moes word
n e I!

Mnr. Breytenbach het gese die kwessie rondom ’n gedragskode vir die SAW13 ’binne die werkgroep in terme van die nasionale vredesinisia-tiewe gehanteer. Die oorspronkllke ’ nonsepdokument is deur die Weer-mag opgestel en met genl. Malan, toe nog Minister van Verdediging, be spreek.

Hy (mnr. Breytenbach) het die do kument daarna op 7 Augustus aan die werkgroep oor veiligheidsaange-leenthede voorgele’. ’

"Die ANC se reaksie op die Weer-mag se voorstelle is eers sowat tien dae gelede ontvang. Dit word nog deur die Weermag oorweeg met die oog op verdere bespreking daarvan binne die werkgroep."

Mnr. Breytenbach het gese aange-sien hierdie saak steeds oorweeg word en omdat bespreklng daaroor nog tussen die partye moet plaasvind, salditnievirhomgepasweesomln die openbaar daaroor te praat nie.

iLeiers 001’ kle’urgggng
STELLENBOSCH. - Ondanks die skerp verskille tussen die verskillende gemeenskappe 1n SuidAtrika en die hos graad van onverdraagsaamheid, ls daar positiewe tekens dat hul onderskeie leiers a1 hoe meer saamstem oor politieke, ekonomiese en sosiale kwessies.
Dit is die bevinding van in verslag, Elites and Democratization, deur prof. Hermie Kotzi! van die Sentrum vir Suid-Afrikaanse Politiek aan die Universiteit van Stellenbosch.
In sy studie het prof. Kotz6 van die veronderstelling uitgegaan dat elite-groepe ’n sleutelrol in sosiaal-polltieke oorgangsprosesse speel.
Hy het dit gemustreer aan die hand van onlangse demokratiseringsprosesse in Suid-Amerika,. Suid- en Oos-Europa.
Die waardes, ervarlnge en b’e-53 sluite van die elite en toenemende waardekonsensus tussen elites wat mekaar voorheen vyandlg gesind was. maak volgens prof. Kotze ’n groot bydrae tot die sukses of mislukking van die demokrat ringsproses.
In die studie is ineer as ’n duisend leiers op politieke, akademiese, burokratiese, sake-, i landbou-, regs, arbeids-, kerklike en die media-terrein betrek.
Wat spesifieke bevindinge oor grondwetlike vraagstukke betref, is die sterk kohesie onder die wit. elite-groep - die grootste elite-groep danksy sy bevoorregte posisie - ’n aanduiding dat die demokratisering van Suid-Afrika deur hulle ondersteun word omdat hulle die staat simpatiek gesind is.
Die onsimpatieke gesindheid on-.der ondersteuners van die ANC, SAKP en PAC jeens die staat mag daartoe aanleiding gee dat summi-88 aanpassings gemaak sal moet word in die samestelllng van die Weermag en die burokrasie ten 1% einde die proses van demokratisering te bevorderh
Daar bestaan sterk verskille oor die grondwetlike beskerming van minderhede en pron, Kotzs vermestellende dele van die staat.
"Ondersteuners van die hoofsaaklik wit partye in die elite dink waarskynlik ’n spoedige en fundamentele hersirukturering van die staat sal voorkom word as dis maatreels vir die beskerming van minderhede in die grondwet ingesluit word."
Wat grondwetlike modelle betref, is die oorweldlgende meerderheid van die respondente wat in die studie gebruik is - met die uitsondering van die ANC, SAKP,

PAC en KP - ten gunste van 'n fe-
derale stelsel. Die ANC en PAC is
ten gunste van 'n sentrale unitere
model, ofskoon 26 persent en
33persent onderskeidelik van die
twee organisasies ten gunste van
in federale alternatief is.
Altesame 72 persent van die KP
se respondente is ten gunste van
magsdeling met blanke beheer.
Wat ekonomiese aangeleenthede
better, is daar volgens prof. Kotz6
"potensiaal vir konsensus oor die
stem a1 hoe meer saam,
3 f 7/ -
moed dis te wyte aan in agterdog '
_ oor die rol en lojaliteit van die sa.
ekonomiese waardes wat deur die
elite ondersteun wor
Die ineenstorting van die sosia-
listiese stelsels in Oos-Europa kon
moonilik bygedra het tot die ver-
skuiwing van harde sosialisme na
'n gemengde ekonomie, "maar die
warm debat in Suid-Afrika en die
werklikhede van die 'globale
mark' waar mededinging moet
plaasvind, het ongetwyfeld ook 'n
rol gespeel".
Volgens die studie steun 32,2
persent van die swart elite die
ANC, 26,7 persent die Inkatha-Vry-
heidsparty en 25,6 persent die
PAC. Die NP word deur 6,7 persent
van die swart elite gesteun en Aza-
po ook deur 6,7 persent.
Volgens die studie geniet die Na-
sionale Party die meeste steun oor
die sogenaamde kleurslagboom
been. In die IndiEr- en bruin elite
is giaar sterk steun vir die NP en
aanduidings is dat die tradisionele
drlekamer-partye - die Arbeiders-
party, Solidariteitsparty en NPP -
uiteindelik van die politieke toneel
sal verdwyn.

sionale Seereddinssinstltuut by die
Vaaldam. .- 7 .- 7
Die vyf mans ls mnre. Graham _
Jackson, die vllelanier van die Gmot-
vlelmyn op. springs; Warren Fordyce
van Unicornstraat 12. Springs, Colin
Lindsay Smith van Havencrest 6. 7
Springs. Andi! Vermeulen van Le-
bombostrant 6,’ Springs. en Julian
Jamey van Cushionstraat 6, Benoni. Y.
mrsamg (53’132: Sanksies tgy die/S?
7 d 1 we?
’ SANKSIES teen die Siud-Afrikaanse
Volsens kapt. Plet Brand. skakelof- ,?
nsler van die Pollsie 1n Bloemfontein?"
hetdlevyfmamsevllegtulgm(
Sprlnas opmtyz OD Dad na W3" -’v’-
ville. Dlt is onbekend wat die ongeluk
veroorsaak het, bet hy gese.
Die vuegtuig het omstreeks halter?
gisteroggend in die waterigeval. so
wat700mvandledamwalansekapt
Brand. ’ . f
Mnr. Manten het geee by. h tram,
ma-suster. ’n duiker en vler heman- ’7
nlngsledelmow sowat 5km die dam
invaaromdlev’yfmansoptalepikmie1
vliegtuig 1e nou sowat h kilometer
van die damwal af onder 21 m water.
LugdienssedlmstenaenvanEuro-
.1. pa behoort feltlik tot die verlede. As
fdie geweld in Suld-Amka beElndlg
kan word, swan die land se lugvaart-
bedryf op die vooraand van groot uit-V
.4 bmidlngsmoontlilmede
Sdhetmnr.GertvaxllderVeer.be-
’ stuu’rshoof van die SAL. mm gedenk-
leslng van die Pretoria Ingenieur- -’ daargestel.
.. Suld-Afrika se huidlge internaslonale
skakelkomitee gese.
Mnr; Van der Veer het terselfder-
tyd gese hoewel die SAL 310 die oop-
stemng van die lugvaartbedryf aan
meer mededlnsers 331 am passaslers
’n keuse bled, moet gewaak word teen
t6 hoa verwagunge van die publlek
7: wat betref verlaging 1n relsgeld.
,.
Mnr.Van_derVeerhetgeeetansis
dle SAL se baetungsfaktor 74 per.
;- sent en daar word verwag dat dit in
. die nuwe amstandlghede kan daal tot
so lens as 63 persent. Die grater vlieg- ’
tuie sal geleldellk nan diens onttrek
moet word weens die felt dat hoer me
9, . P P .
1e vlughe aangebled sal word.
Albei dm mktore sal opwaartse kos-
tedruk veroorsaak en die ,huldlge
reisgeldvlakke sal grotendeels behoue
bly 1n ’n posing vlr die (liens om
winsgewend bedryt te’wordp
Wat sanksm betnef, hetmnr. Van
der Veer gese dit hat ’1: ongunstige
speelveld vir Suld-An’lka en die ,SAL
Dlt sal onwys Wees om
3
lugvam-tbeleld te veranda; voordat
sanksles opgehef is en’ die mark nle
genomaliseer het nie. F ’
Mnr. Van der Veer het gese die

SAL is voorbereid op uitbreldings-
. moontllkhede wat nou voorrale deur
. 1e. Twee nuwe Boelnss 747400 is pas
1n ontvangs geneem en xiog twee sal
blnne die volgende tWee jaar 1n ge-
bruikgeneemword- . . 1
Die moontlikheid bestaan 00k om
van die vllegtuie wat die SAL tans
uitverhuur weer in’ die vloot op te
neem. ’

3
MK sal SA, se
le&r wees
TZANEEN. - Umkhonto we Sizwe (MK), mintere vleuel van die ANC. sal die ledir van ’n demokratiese Suld-Afrika wees, het mev. Winnie Mandela sister hier gese.
Sy het sowat tienduisend mense op ’n byeenkoms van die ANC-Vroueliga in die Nkowa-Nkowa-stadion naby Tzaneen toegespreek.
Mev. Mandela. hoof van die ANC se welsyndepartement. het gese ondanks die ondertekening van die Nasionale Vredesakkoord sal MK nie non of i1; die toekoms ontbind word me.
"Ons sal nog meer mense as tevore vir MK we
Sy het gese die ANC is verbind tot die Vredesakkoord omdat dit die enigste manier is om die lewe Wan ons mense te red". Die akkoord is nie n teken van swakheid aan die kant van die ANC nie, het sy gese. - (Sapa).
_..-_.AA AI-I

Konsensus dat regse
groepe Sal saampraat.
DAAR is groeiende konsensus tus. sen regse organisasies en die Regering dat regsw an die hand van sekere uitgangspunte na die anderhandelingstafel salr gaan.
Dlt vols op intensiewe samespre/ ’ kinge-tussen die ’Regering en regse organisasiu 115 die geweld op Ventersdorp, berigi Insigmaningsblad van die Nasionale Pets, vandag.
wnue Kuhn, assistent-redakteur ’ van Beeld, skryf in die artikel Ventersdorp het ’n nuwe dinamiek in die Amkaner-politiek geskep.
"Dit het intensiewe samesprekinge tussen die Regering en verteenwoordigers van regse organisasies aan die gang gesit.
’iI-Ilerdie vertroulike inisiatief het reeds sodanige resultate behaal dat ’n soort bree konsensus oor die regses se politieke optrede in die anderhandelingsimasie bereik is."
Luidens die artikel is die uitgangspunte aan die hand waarvan regses sal onderhandel, in ’n twaalfpuntplan vervat wat die Konserwatlewe Party se Vrystaatse .kongres onlangs aanvaar het. Dit is:
0 Die blanke/Afrikaner maak aanspraak op ’n eie vaderland;
0 Die beginsel daarvan is ononderhandelbaar, maar daar kan wel, indien nodig, oor die grense onderhandel word;
0 Finalisering van die grense sal eers later plaasvind - nadat die regsos volgens die dokument diebewind oorgeneem het.
"Na vemeem word, is daar groei-
263/174
Slag van VSnterso orp as die keerpunt
ende konsensus tussen die Regering en die regses dat laasgenoemdes aan die hand van bogenoemde uitgangspunte na die ,onderhandelingstafel sal kom.
"Volgens inligting is die twaalfpuntplan hoofsaaklik die werk van Toekomsgesprek, in soort regse AMkaner-Broederboni,
"Klaarblyklik het veral die Slag van Ventersdorp verskillende partye tot die beset geruk dat nie op hierdie konfrontasiepad voortgemu kan word me. man: dat’ n formule vir voorwaardelike deelname aan die vredesproses gevind moet we 1!
Die regses se antwoord oor volkstaat-grense sal wees dat hulle in elk geval nie te veel besonderhede oor eie planne hoef te gee voordat daar grater duidelikheid car in nuwe staatkundige onset is nie.
"Gaan dit ’n federasie met groot outonomie vir die deelstate wees? 0f gazm die ANC sy gedagte van ’n sterk unitere staat afgedwing kry?

."Op grand hiervan sal die regses uiteindelik kan besluit of hul vaderlandseise akkommodeerbaar binne n federasie is, en of die grondwetJike onderhandeling sodanig verloop dat ander opsies nodig raak."

Volgens die artikel is daar bewe-ringe dat die ANC ook sy "spioene" by die Slag van Ventersdom gehad het. Hulle was geskud oor die bereidwilligheid van Afrikaners om gewelddadig te raak.

(L

w

Verbod nie outgifiatgg opgehef
HOEWEL Afrlka die Nasionale Olimplese Komitee van Suid-Afrika (Nokas) erken, beteken dit nle dat die sportmoratorium outomatles opgehef sal word nie.

Sd het Mluleki George, ondervoorsitter van Noksa en voorsltter van die National and Olympic Sports 4 Congress (NOSC), Saterdagaand in J ohannesburg gese.

George het pas teruggekeer ult KaIro, waar hy en Sam Ramsamy, voorsitter van Noksa, verlede week met Afrika-sportleiers samesprekłnge gevoer het. Volgens hom sal Suld-Afrikaanse,.amateur-boks en basketbal binnekort deur Ah'lka erken word.

George het gese die erkenning wat Noksa van die Vereniging .van Na. sionale Olimpiese Komitees van Afrika (Anoca) ontvang het, is " 'n belangrike prestasie wat Noksa se posisle aansienlik sal verstewig en ons sal help om vinniger te beweeg. Suid-An'ika se terugkeer tot Internaslonale sport moet deur Afrika geskied."

Hoewel die Afrika-lelers oor die algemeen 1n hul nappies was met rlkaanse sport, was daar ook verskeie situasies wat George in verleentheld gestel het.

Een daarvan was gimnastiek.

"Ons moes erken dat hulle na die VSA gegaan en aan die wereldbyeenkoms deelgeneem het sonder dat hulle ons daaroor ingelig het. Hulle het ook onder die Suid-An'ikaanse vlag en met die volkslied deelgeneem. Ons het hulle meegedeel dat ons binnekort oor stappe sal besluit."

Nog 'n probleem was atletiek.

Daar was algemene verleentheld oor die tlasko met die Eenheidspele, "hoewel n Eenheldspele klaarblyklik nie gehou kon word solank eenheid nle bestaan nie".

Die besluit deur die AfrikaSokkerkonfederasie (CAF) om Suid-Atrika se aansoek om lidmaatskap te verwerp. was 'n groot teleurstelling, het George gese. "Hulle het na my menlng 'n fout gemaak deur te groot geloofwaardigheid te verleen aan die i_nli_gtin_g wat die Suid- Atrikaanse Nasionale Sokkervereni sing (in teenstelling met die Suid- Atrikaanse Sokkervereniging) aan hulle die vordering na eenheid 1n Suid-Af- verstrek het.

"Ons het gemeen dat sokker eenheid bereik het, maar SANSV glo blykbaar dat daar nog probleme bestaan. Daar is 'n nuwe grondwet en 'n nuwe vergrote ultvoerende bestuur. Die probleme kan dus nle te groot wees nie."

George het die dreigemente verwerp van sportliggame wat daaroor

kla dat Noksa onnodig daarmee
draal om die moratorium op te het
hoewel hulle eenheid berelk en ’n
ontwlkkelingsprogram aan die gang
gesit het.
"Te veel sportadministrateurs het
gemeen dat erkenning deur die In-
ternasionale Ollmplese Komitee
outomatiese intemaslonale deelna-
me beteken. Ek hoop nie hulle maak
dieselfde fout noudat Anoca ons er-
ken nie.
"Daar is nog baie wat in heelparty
sporte berblk moet word, en die
voorwaardes oor eenheld en ontwik-
keling geld nog. Nocsa en die NOSC
moet ten volle tevrede gestel word
voordat die moratorium opgehef
wordf’. .

Maandag, 23 September 1991

Regslui vir Menseregte eis McBride

Die organisasle Regslm vir Mensereg-
te het sister die Staatspresident, mnr.
F.w. de Klerk. gevra om die bomplan-
terRobertMch-ldeenanderlede van
die ANC se mmtere vleuel. Umkhon-
to we Sizwe, onmlddemk en onvoor-
wanrdelik vry te hat.
Mnr. Brian Currln. nasionale d1-
rekteur van die organisasie, hat in n
gekap na mnr. Adrlaan
Vlok. Minister van Korrektlewe
Dienste. omdat hy gm! het McBride
is nie ’n pontieke gevangene me
Volaens mnr. Curdn ls McBride
under meer van moord, terrorisme en
die bevordering van die doelstemngs
van die ANC aangekla en gevonnis.
McBridehetalsyopdragtevansymi-
litere bevelvoerders ontvang, van wie
sommiga selfuit die land moss vlug.
Volaens mnr. Currin is McBride
ook ingevolge’ die Wet op Binneland-
se Vemgheid aangehou en gemarteL
Sy naam is ook op ’11 lys geplaas sodat
hy nie aangehaal mag word nie.
Hy meen McBride kwalinseer vir
wylatingindiellgvandieonlangse
onderhandelinge tussen die Regering
en die ANC. Hy eis in die verklaring
00k dat alle ander lede ,van Umkhon-
to we Sizwe vrygelaat moet word.
moet word. . ,

Plakkerye gjtraai?werk 1n Alex
’N PROJEK van R40 mujoen v1r/ die opgradering van Alexandra is weens plakkery vir nege maande vertraag.
Desondanks poog die Sentraal-Witwatersrandse Streekdiensteraad (SWSDR) steeds om die infrastruktuur in swart woongebiede te verbeter.
Dit? praktiese probleme en die stygende koste’van opgraderingsprote/ IS op ’n vergadering van die SWSDR in Johannesburg bespreek.
Die vervanging van sekondeire wateraanlegte in Soweto is ver gevorder, maar die meeste ander kontrakte is weens onrus. wegbly-aksies en intimidasie vertraag.
Alle heffings wat deur sake-ondernemings aan die SWSDR betaalbaar is. sal van 30 September ingevolge BTW met 10 persent belasbaar wees.

6000 Z
I m
geweld, hoor
oeloes
a. 5 7/9/,
ZWelephVini en Buthele ivra eenheid
PORT SHEPSTONE. - Koning Good-
will Zweletmni van KwaZulu en dr.
Mangosuthu Buthelezi. leier van die
Inkatha-Vryheidsparty, het sister
albei ’n beroep op die Zoeloes ge-
doen om die politieke geweld te be-
eindig.
Koning Zwelethini en dr. Buthele-
zi het gister op Tsjakadag in Gama-
lakhe sowat sesduisend Zoeloes.
memtal gewapen met "tradisionele
wapens", toegespreek. : ;
’0As koning van die Zoeloes beveel
I. ek julle om jul wapens neer te 1e en
met mekaar te praat oor die ver-
deeldhei het koning Zwelethini
gesQ.
Koning Zwelethini het gese die
mense aan die Natalse Suidkus moet
die umoordende politiek as duiwels-
poutiek opsy skuif en saamwerk om
vrede daar te stel, ongeag politieke
verskille".
Koning Zwelethini het ook verwys
na die vredesverdrag en gesia almal
rnoet hydra om dit te laat werk.
Dr. Buthelezi het in sy toespraak
gesia dit is ’n skande dat nog Inka-
tha-lede om die lewe gebr’mg is n2
die ondertekening van die vredes-
verdrag en beweer dat daar 0n stel-
selmatige veldtog teen Inkatha in
die Natalse Middelland gevoer
word.
Hy het gese die Zoeloes kan nie
trots wees nie op wie huue is in die
Suidkus-gebied weens die vemieti.
gende geweld daar.
"Lant ons vandag. ter herdenking
van koning Tsjaka. samstaan en
aan die wereld se ons sal nooit weer
so verdeeld teenoor mekaar wees so-
dat ons mekaar sal doodmaak nie,"
het dr. Buthelezi gese.
Dr. Buthelezi het gese Zoeloe-een-
heid is nodlg vir demokrasie.
"Ons het ’n Zoeloe-eenheid nodig
vir Zoeloe-etnisitelt. Ons het Zoeloe-
eenheid nodig vir Suid-An’ika."
Sowat seshonderd lede van die
veiligheidsmagte is in Gamalakhe
ontplooi om moontlike Inka-
tha/ANC-geweld te verhinder.
Die byeenkoms is dopgehou deur
ANC-verteenwoordigers. die Suid-
Amkaanse Polisie, die Weermag en
die KwaZulu-polisie. - (Sapa).

Blads 2 Beeld i’ ’"’
Regering stel nuwe
SAW VOOr vir die mense
5W 2 3! ’7! 97
Bespreekgedragskode met die ANC en Inkatha
Deur Francois Loner
LEDE van ’n beoogde "nuwe" Suid-
An’ikaanse Weermag sal bevele wat
1n stryd is_met die nuwe ooreengeko-
me grondwet kan veronagsaam en sal
’nwareWeermagvdndiemensevfr
die mense wees.
86 ’n nuwe weermag sal ook heelte-
mal verwyder wee van enige politie-
ke party en die stigma dat hy die "m1-’
litere vleuel" van die betrokke toe-
komstige mgerende party is. -
Hierdie baonderhede oor die voor-
gutelde drastiese gedaanteverwisse-
ling van die huidige verdedigings-
opset in Suid-An’ika en die daarstel
van ’n nuwe Weermag .vir h nuwe
Suid-Afrika is vervat in ’n gedrags-
kode wat deur die Regering opmtel
isentansmetdieANCenInkatha
bwpreek word. -
Die gapmkke oor die gedragskode
sal. na verneem word. nos etlike
weke duur waarna dit deel sal word
van die Nasionale Vreduooreenkoms
wat tien dae gelede deur 27 partye in
Johannesburg onderteken is.
Die bestaan van die Regering se Ge-
dragskode vir n nuwe Weermag,
waarmee die ANC se militere vleuel,
Umkhonto we Sizwe (MK). 81’00tliks
samStem. is sister in bengte m Son-
dagkoerante bekend genmak. Dit be-
vat under meer die volgende belangri-
er aspektB:
oDie skepvan’nnuwenie-rassige,
apolltiese Suid-Athkaanse Weermag
n1 gaprekvoering met MK en die sel-
fregerende geblede oor toekomstige
samewerking:
O Baonderhede oor die regte en
venmtwoordeukhede van die indi-
viduele soldaat wat daarop sal neer-
kom dat elke 11d van ’n toekomstige
weennag wetllk verantwoordelik sal
wees vir sy optnede en die reg sal he
om bevele te veronagsaam wat onwet-
gig of in stryd met die nuwe grondwet
15;
obepalings wat sal sorg dat die
weermag net aan die bepalings in die
grondwet verantwoordmg moet doen
eerder as an die regerende party.
Die weermag moet sodoende wegbe-
wees van die persepsie dat hy die mi-
litere vleuel mu m bepaalde party is;
o Toegewings wat sal sore dat daar
alternatiewe metodes van militere
diensplig is vir mense wat om gods-
dienstige en ander redes gewetens-
bwware het teen die gebruik van
vuurwapens;
0 Die skep van ’n ombudsman om
met bewerings oor weermagonreel-
matighede te handel;
0 Die aanatel van ’n kommissie om

riglyne op te stel vir die opvoedmg. oplei en aanwending van ’n nuwe weermas en
oBepaalde beginsels waarvolgens Suid-Amka sy vemgheidsbeleid sal toepas. Dit shut in die weerhoudins van toetrede tot huishoudelike sake tensy onder die bevel van die Pollsie opgetree word.
Die ANC se belangrikste besware teen die Regerlng se gedragskode is dat daar nie voorsiening gemaak word vir genoeg beheermeganismm nie. Die organisasie wil 00k ’11 nasio nale verdedigingskommissie he wie se lede deur die sekretariaat van die nasionale vredeskomitee aangestel moet word sowel as die onmiddelllke ontbinding van alle spaiale eenhede van die weermag. ’
Die ANC wil verder. na vemeem word. ook so ’n nuwe stelsel ingestel sien voordat begin word met ander-handelinge oor n politleke ooreen-koms. terwyl die Regering meen dat dit deel van die onderhandelings-proses moet wea.
Ondanks hierdie verskille in stand-punte tussen die Regering en die ANC. is die algemene gevoel dat die twee partye tot ’n vergelyk sal kom oor m gedragskode wat vir albei partye aanvaarbaar sal wees.

Bladsy 8 Beeld it
Beeld-Kommentaar
8 5425 Johannesburg 8 1466 Pretoria
MAANDAG, 23 SEPTEMBER 1991
Ontydige verset
ALLES dui daarop dat ’n week van buitengewone spanning
en meningsverskille oor ekonomiese. beleid voorle. Vselfs ’n
besluit oor die "verlamming" van Suid-An’ika deur vakbon-
de wat vanoggend vergader. Die kem van die debat 13 die
beoogde instelling van BTW aanstaande Maandag. mm 001:
ander ekonomiese beleidsrigtings het omstrede geraak.
Ongelukkig het die politiekery random die installing van
BTW tot verskeie wanindrukke gelei, 5005 oor die verdien-
stes van BTW as n metode vir die staat om inkomste te
verkry. Die werklikheid is dat weinig kundlges daaraan
twyfel dat BTW ’n goeie belasting is en dat dit in Suid-
Amkaanse omstandtghede noodsaaklik is om ’n doeltreifen-
de onregstreekse belastingstelsel te he.
Selfs die ANC onderskryf dit, maar het besware teen die
tydsberekening met die instelling. ’n N uwe regering behoort
daaroor te besluit, 56 die ANC.
Ons kan nie daannee saamstem nie. Die ondersoek na die
hervonning van die belastingstelsel het reeds in 1988 begin
en die daaropvolgende Margo-verslag het aanbevelinge ge-
doen wat veel wyer as onregstreekse belasting strek. Daarln
is benaderinge vasgem wat reeds ’n ultwerking op die belas-
tinglas van mense en maatskappye het.
0m nou vas te steek met BTW, beteken dat die hele
pakket in die gedrang kom. Bowendien kan dit nog jare duur
voordat ’n nuwe reger’mg tot stand kom. n Tussentydse
regeting sal moeilik konsensus our 56 ’n omstrede onder-
werp bereik. Daar kan eenvoudig nie langer gewag word met
BTW nie en ons aanvaar dit word nie eens oorweeg nie.
Die tweede belangrike klagte teen BTW is dat nog meer
basiese voedselsoorte, asook medisyne en mediese dienste
deur private instellings en mense gelewer, van BTW vryge-
stel moet word. Dies argument het meer verdienste gehad.
soos blyk uit aanpassings wat die Regering reeds met vrystel-
lings gedoen het. asook die verlaging van die BTW-koers van
12 tot 10 persent.
Die omstrede kwessies wat oorbly, is egter nie belangrik
genoeg om BTW langer uit te stel nie. Dit ontgaan belasting-
betalers blykbaar dat hoe meer goedere en dienste van BTW
vrygestel word, hoe hear moet die BTW-koers wees.
Ongelukkig sal die ontevredenheid oor BTW verhoog word
deur die naweek se aankondiging dat verbanw en uitleen-
koerse sal styg omdat banke en bougenootskappe die koste
van mil ekwivalent vir BTW sal moet herwin. Die streng
monetere beleid. met gevolglike hoE rentekoerse, is reeds
hoogs omstrede in die 0113 van die gewone man. Daarom
behoort die Reserwebank dit te oorweeg om die bankkoers,
dit is die rentekoers wat hy die banke vir fmansiering vra, te
verlaag.
Na die nuus oor ’n verhoging in verbandkoerse, sal s6 ’n
positiewe stap om n styging in die rentekoerse vir gewone
mense te voorkoxn, heelwat hydra tot die verbetering van die
klimaat vir die instelling van BTW. Dit beteken ook nie ’n
verslapping van die monetiere beleid nie omdat reele rente-
koerse onveranderd behoort te bly.
Hoewel daar begrip vir die huidige streng monetare beleid
is - die noodsaak daarvan word versterk deur die lopende
oorbesteding deur die staat - toon die geringe sukses in die
stryd teen inflasie dat dit ’n betreklik stomp instrument is
wat skuldiges en onskuldiges ewe hard straf.
Terwyl intJasie n prioriteit bly, sal meer omvattend gekyk
moet word na die ander oorsake daarvan, soos die blykbaar
onbeperkte vermog van ondememings om pryse te verhoog,
ongewenste loondruk sender produktiwiteitsverbeteringe
en die groot en dikwels ondoeltreffende rol van die openbare
sektor in die ekonomie. -
Ondanks a1 die genoemde probleme, is daar reeds hoopge-

wende tekens dat die ekonomie begin herstel. Diegene wat
nou dreig met ontwrigting. doen beslis meer kwaad as goed.

Hr Beeld Bladsy 7
FW kan Self nog
storm oor BTW
probeer afWeer
9/?
M0ont11keMsta%/ng vandag bespreek
Oeur Francoi- W
DIE Staatspmidem. mnr. 51w. de
Klerk. kan dalk self vandwsweek 1n-
;ryp om n dreigende versetveldtog
ieurvakbondetemdlemstelvanBe
asting op Toegevoegde Waarde
BTW). vandag oor ’n week. te pro-
)eer afweer.
’n Koalisie van die agttien belang-
ikste vakbonde - wat volsens hulle
leer as 2miljoen mense verteen-
roordig - vergader vandag in Johan-
aburg om die moontllkhem van ’n
lgehele werkerstaking teen BTW so-
"el as strategic vir ’n moontlike ont-
meting met pm De Klerk te be-
oreek.
Die vakbonde sluit 1n Cosatu. Nac-
1 en die blanks Confederation of Me-
1 and Building Unions.
Die Kobrdineringskomitee vir
rw, wat Cosatu met die steun van
ander omnisasim tot stand me
ins hat. hon daama 00k ’11 bemad
1 die situasie te bapreek.
. De Klerk het reeds veriede
V k erkenning ontvang van ’n brief
n die Kobrdineringskomnee vir
’W waarin gevra won! vir ’n ont-
)etj.ng met pm De Klerk.
n Woordvoerder in die Kantoor
n die Staatspresident het sister-
ndgesehydraniekennisvanver-
re ontwikkeunge random die ver-
ek vir ’n ontmoeting 1119..
Die algemene gevoel sister was dat
3ewel sekere organisms die instal-
hg van B’I’W vir politieke doeleindes
’vil inSpan. die Regedng tog sekem
ersekerings behoort te gee oor die
nstelling daarvan. Een daman is
lat BTW mi ’n pmeftydperk scavalu-
-er sal word. veral betretfende ’n
moontllke oorweging om basise kos-
soorte van BTW vry te steL
Die vakbonde dring onder meer
an op kwytskeldlng van BTW op alle
voedelsoone en medime dienste. ’n
veriigdngspmgram vu- arms en ’n
vmwoordlgende belasungad’ viw
komitee. Die vnkbonde dreig met ’11
driedaagse staking van sowat twee
miuoen werkm indlen nie aan die
versoeke voldoen word nie.
_Intussen het 17 vooraanstaande
maatskappye sister in volbladadver-
teams in Sondauoemnte belowe om
die kostevoordele wat hulle met BTW
sal gaziet. aan Name 001’ te dra.
Die maatskappye - almal lede van
Vatwatch. wie 3e doel dit is om seker
te mask dat Suld-Amkaanse verbrui-
kers regverdig behandel word met
dielnsteuingvanBTW-isPick’n
Pay. John Wat Foods. Spar, Nestle,

Checkers. Premier Food Industries. Borden. Unilever. Johnson and Johnson. Game. Metro, Score. Blue Ribbon Breads. Fedfood. I & J. NCD en Nauoml Brands Limited.

Hulle beloof vemler om seker te maak dat hul prysbeleid ’n negverdige weerspieieling is van die voordele van BTW.

Woolworths het in ’n afsonderlike advertensie ook beloof om besparings wat uit BTW sal voonspruit, aan sy ldante oor te dra.

Die advertensies volg nadat xnnr. Jay Naldoo. hoofsekretaris van Casatu. verlede week on ’n nuuskonferensie in Johannesburg sakeleiers gem hetomteseofhullesteedsdie Regering se ou styl van "ln’agdadighei " gaan aanvaar met ’n belastingstelsel wat die behoena van die meme Slud-An’ikaners ignoreer.

Min. Pik Botha
binnekort- na
Nieu-Seeland
en Australii':
gay 2% 1W
Van Om Pom Rm

KAAPSTAD. - Mnr. Pik Botha. Ml- nlster van Bultelandse Sake. vertrek btnnekort up 'n besoek nan Australia en Nleu-Seeland. het 'n woordvoender van sy kamoor sister bemtig.

Hy won geen besonderhede oor die beeoek bekend maak me, behalwe om te se dat dit ophande ls.

Dit vols kort op die aankondiging van Australia se eerste minister. mnr. Bob Hawke. dat hy Suld-Afrika nie meer later vantaar sal besoek nie.

Sapa-Reuter berig uit Wellington, Nleu-Seeland. dat die land se minister van buitelandse sake. mnr. Don Mc- Kkmomgesehetdiebaoekvindop versoek van die Suid-Ahikaanse re- genng plaas. Nleu-Seeland het 00k ANC-leiers genooi om die land te be-

Die anti-apartheidsbeweging Hart het intussen reeds aangekondig dat hyteenmmBothasebesoek gaanbe- toog.

Moenie BTW insamel vra medici
DIE Dispensing Family Prac on ’
Assocmlon het sister up ’n Weir:-
koms 11.1 11 hotel by die lughawe Jan
Smuts n bemep gedoen op sy lede
omnie B’IlentesamelofBTWaan
_ die Belasunggnarder te betaal nie.
me orgamsasie, wat hoofsaaklik
swart en IndiEr-medicl verteen-
woordilg, het luidens ’n verklaring
voorts n bemep op die Mediese Ver-
eniging van Suid-Amka en die Me-
diese en Tandheelkundige Raad ge-
doen om sulke stappe te steun.
00k die publiek is gevra om nje
BTW aan dokters te betaal nie en
Resep vir. 023136
DIE Nasionale Party se grondwetu-
ke voorstelle is Mn resep vir wit
oorheersing", het ’1: 11d van die AN C
3e nasionale uitvoerende komitee,
mnr. Ahmed Kathrada, eergister op
iie jaarlikse vergadering van die or-
ganisasie se Alexandra-tak in Jo-
hannesburg gese.
uMagte van die voorgestelde
grondwet sal gesetel wees in die
nege streke wat ’n weerspreking is
van die hele proses van meerder-
heidsregering," het mnr. Kathrada
aan tweeduisend afgevaardigdes ge-
sike%d? 7/
e om nie hul BTW- -
pasting? na te kom nie. maar omvglg
geld in. n trustfonds te betaaL
. Nog n 111er is goedgekeur waar-
Ilg die Staatspresident, mnr. F.W. de
telefrlg gevra word om tn spitstyd op
d e ie openhartig te debatteer oor
Egle’wggrglnegdt van die hemng van
ese .
Sm medisyneslensm en voorge-
’ . gesien die Minister van ’-
nansxes, mnr. Barend du Plesslir;
wgler om oor die saak te gesels km;
dle Staatspresident dalk meex’r lig
daarop werp,"1ui die verklaring.
ersin - Ahmed
Ls/v /
se.
"As die ANC more n verkiesing
wen, sal hy nie in staat wees om eni-
ge wette te maak om die werkloos-
heidkoers te verlaag nie, want ons
sal aangese word dit moet eers deur
die nege streke goedgekeur word."
Voordat die konferensie begin het,
het die Polisie beweer afgevaardig-
des op pad soontoe hou n onwettige
optog. Talle is clear die Polisie weg-
gekeer. Die vergadering het daarom
twee uur later en met duisend men-
se minder begin. # (Sapa).